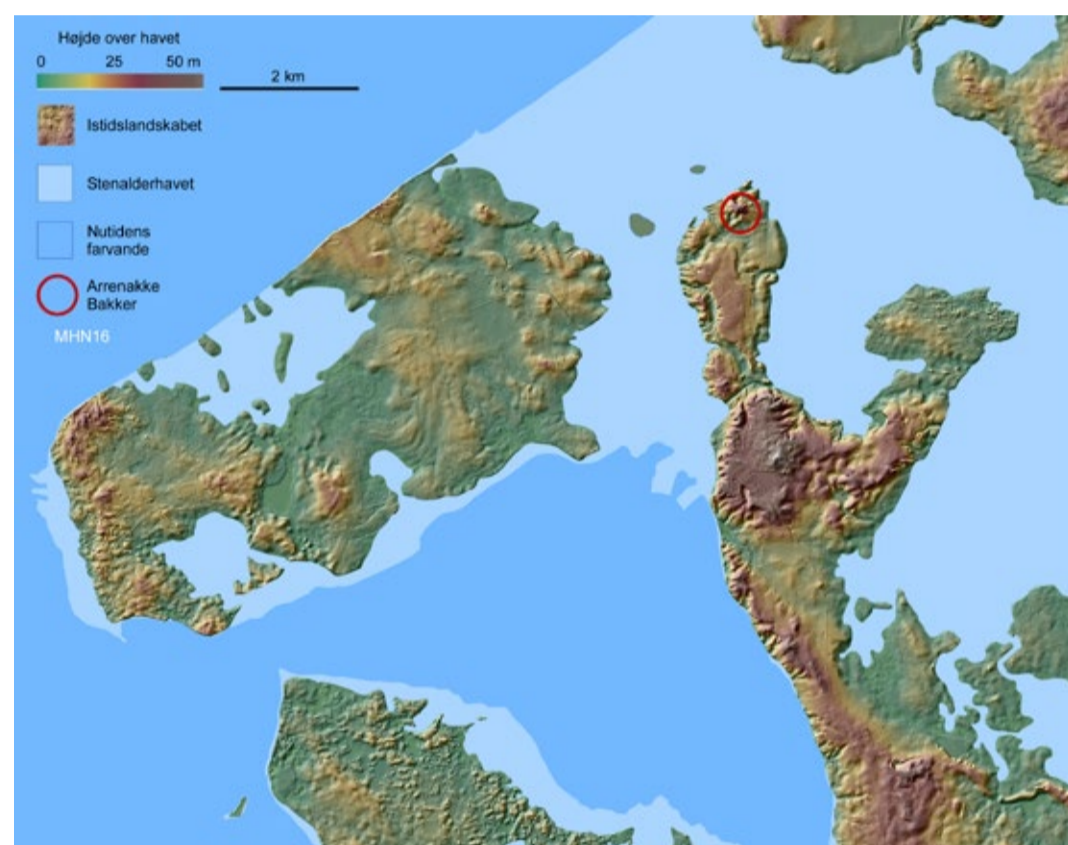

Arrenakke Bakker

Baggrunden for fredningen er de enestående udsigtsforhold over landskabet til Roskilde Fjord, Arresø og Kattegat. I klart vejr kan man være heldig at se helt til Hesselø fra stien mellem Store og Lille Arrenakke Bakke.

Stenalderhavet (for 6500 år siden lå havoverfladen 4–5 m højere)

Du står nu et stenkast fra Stenalderhavet. Bølgerne slår ind mod foden af Arrenakke Bakker, der er det nordligste punkt på en pynt ud i Kattegat. Arresø findes ikke som sø, men er den inderste del af en fjordarm ud til havet. Ude mod vest ligger en ø, hvor byerne Hundested, Lynæs og Melby senere grundlægges.

< Kortet med Stenalderhavet er udarbejdet af Michael Houmark-Nielsen, dr. Scient, Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet.

Resterne af vandreklitten

Kan du ane en lille højderyg lige nordøst for fredningen i sommerhusområdet? Det er resterne af den vandreklit, der i sin tid spærrede for Arresøens naturlige udløb.

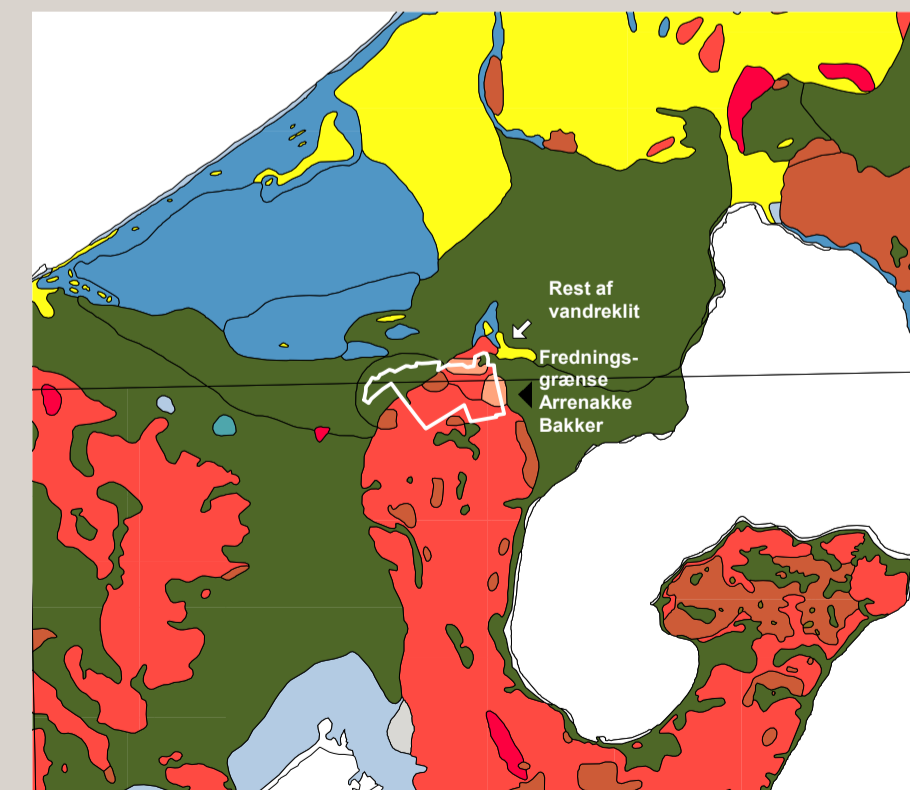

Hvor må man færdes? Hele fredningen ligger på privat jord, men man må gerne gå på de afmærkede stier og tage ophold på de to højeste punkter. Respekter privatlivet! Respekter grundejernes privatliv og tag dit affald med dig.

Sandflugten (1500–1700-tallet)

Sandet flyger om øerne. Især hvis man bevæger sig nord og øst for Arrenakke Bakker. Bønderne klager til kongen over, at Arresøens udløb via Bydinge Å konstant sander til. Det betyder at markene oversvømmes. Helt galt går det, da en vandreklit når åen og afspærres den. Da oversvømmes landsbyer og gårde langs søbredden.

Kortet fra 1709 viser Bydinge Å med de to vandmøller. De røde linjer på kortet er forskellige forslag af entreprenør Jacob Oven til at omlægge Bydinge Å. Et af forslagene var, at forlægge vandløbet til syd og vest om Arrenakke Bakker. Ingen af disse planer bliver dog til noget. Oversvømmelserne ophører først, da man 1717–19 får gravet Arresø Kanal 3 km syd for Arrenakke Bakker. Ved det nye udløb opstår senere byen Frederiksværk.

Hvad viser farverne?

På kortet er flyvesandsjord vist med gult. De grønne områder er tørvejord og vidner om dengang Bydinge Å løb nord om Arrenakke Bakker. De brune og røde farver viser moræner og smeltevandssand tilbage fra istiden. De danner i dag en rygkam i landskabet hvor fredningen er det nordligste område. De blå farver er saltvandssand og -grus, der fortæller om dengang Stenalderhavet nåede langt ind i landet.

© GEUS. Jordbundskortet er baseret på data fra GEUS om jordarterne i 1 meters dybde.